

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЖИТОМИРСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

СХВАЛЕНО

Вченою радою КЗ «Житомирський
ОППО» ЖОР
Протокол № 3
від 02.06.2026 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КЗ «Житомирський ОППО»
ЖОР від 02.06.2026 року №190-ОД
В. о. директора
Вадим КАЛІНІН

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації вчителів іноземної мови, які впроваджують
Державний стандарт базової середньої освіти (7-9 класи)
«СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ»**

Житомир - 2026

Розробник: Комунальний заклад «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради (Гуменюк Ірина Болеславівна, методист лабораторії методичного забезпечення комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради; Кадащук Анна Романівна, методист лабораторії методичного забезпечення комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради).

Напрямок підвищення кваліфікації: сучасні підходи до навчання в Новій українській школі на рівні базової середньої освіти.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (Наказ МОН України № 904 від 12.10.2022).

Термін дії програми: 2026 - 2031 рр.

Рецензенти:

Андрійчук Ольга Іванівна, кандидат педагогічних наук, заступник директора з навчальної роботи комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради.

Нестерчук Олена Миколаївна, кандидат психологічних наук комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради.

Вижак Ірина Володимирівна, вчитель-методист, вчитель англійської мови ліцею № 36 міста Житомира імені Я. Домбровського.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Реформування загальної середньої освіти в Україні передбачає реалізацію ідей Нової української школи, що передбачає оновлення змісту, методів та форм навчання відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти. Важливим завданням сучасної освіти є формування в учнів ключових компетентностей, розвиток наскрізних вмінь необхідних для успішної соціалізації та подальшої діяльності.

Сучасна школа потребує вчителя, здатного організувати навчання на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого та інтегрованого підходів в атмосфері педагогічного партнерства. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває вдосконалення предметно-методичної компетентності вчителя, що передбачає опанування сучасних педагогічних технологій, методів активного навчання, формувального оцінювання та використання цифрових ресурсів.

Важливим напрямом професійного розвитку вчителя є здатність використовувати сучасні педагогічні підходи, створювати компетентісно орієнтовані завдання, організовувати дослідницьку, проєктну та кооперативну діяльність учнів. Саме тому підвищення кваліфікації вчителів іноземної мови щодо впровадження сучасних підходів до навчання є необхідною умовою ефективної реалізації вимог Державного стандарту базової середньої освіти.

Цільова група: вчителі іноземної мови закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти у 7-9 класах.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми: програма обсягом 30 год розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (загальною тривалістю 150 год).

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна), у синхронному режимі. У разі відсутності технічної можливості участі в заняттях у режимі реального часу (зокрема у зв'язку з перебоями електропостачання) слухачам забезпечується доступ до відеозаписів занять та навчально-методичних матеріалів для опрацювання в асинхронному режимі.

Мета підвищення кваліфікації: підвищення рівня мовно-комунікативної, предметно-методичної компетентності вчителів іноземної мови щодо реалізації вимог Державного стандарту базової середньої освіти через опанування сучасних педагогічних підходів, методик та освітніх технологій навчання іноземної мови у 7-9 класах на засадах педагогічного партнерства.

Завдання підвищення кваліфікації:

- ознайомити вчителів іноземної мови із сучасними педагогічними підходами до навчання іноземної мови (компетентнісним, діяльнісним, особистісно орієнтованим, інтегративним, середовищним, культурологічним);
- сформулювати вміння використовувати проблемне, проєктне та кооперативне, глибинне навчання на засадах педагогічного партнерства;
- удосконалити здатність вчителів планувати та реалізовувати ефективний освітній процес на уроках іноземної мови;
- сприяти розвитку професійної рефлексії та педагогічної творчості вчителя.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться: Мовно-комунікативна (A1); предметно-методична (A2); організаційна (Г2).

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

Знання:

- методик і технологій моделювання змісту освіти;
- форм, методів, технологій і засобів навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти;
- вимог до результатів навчання за державними стандартами освіти;
- переваг та основних етапів формування суб'єкт-суб'єктних відносин між вчителем і здобувачами освіти;

Уміння:

- створювати умови для формування і розвитку в здобувачів освіти ключових компетентностей і наскрізних вмінь;
- упроваджувати технології та методики особистісно орієнтованого, компетентнісного, діяльнісного й інтегрованого навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти;
- організовувати проблемне, проєктне, кооперативне, глибинне навчання з урахуванням вікових особливостей здобувачів освіти;
- будувати суб'єкт-суб'єктні відносини між учителем і здобувачами освіти на засадах педагогічного партнерства, взаємоповаги та співпраці;

Цінності та ставлення:

- усвідомлення значущості реалізації ідей Нової української школи та вимог Державного стандарту базової середньої освіти України для забезпечення якості освітнього процесу;
- орієнтація на особистісний розвиток здобувачів освіти, повага до їхньої гідності, індивідуальних потреб і освітніх можливостей;
- готовність до впровадження інноваційних педагогічних підходів, методів і технологій навчання;
- формування та підтримка принципів педагогічного партнерства, співпраці та взаємоповаги між усіма учасниками освітнього процесу.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації ґрунтуються на компетентнісному підході, відзначаються прозорістю і зрозумілістю для слухачів і забезпечують об'єктивність оцінювання.

Установлення відповідності результатів навчання вимогам програми передбачає:

- участь слухача в онлайн заняттях в обсязі не менше 75 % загальної тривалості навчання;
- самостійне виконання трьох практичних робіт, у межах яких оцінюється рівень сформованості відповідних компетентностей слухача (знання, уміння, ставлення). Максимальний бал за кожну практичну роботу - 10 балів;
- проходження підсумкового тестування з 10 тестових завдань, де правильна відповідь оцінюється в 1 бал, неправильна або відсутня - 0 балів.

Оцінювання практичної роботи відбувається за такою схемою:

- знання (розуміння теоретичних засад, нормативно-правової бази, коректність використання термінології) - до 3 балів;
- уміння (здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтованість вибору конкретних інструментів чи методик для розв'язання навчальної задачі, якість виконання завдання) - до 5 балів;
- ставлення (професійна відповідальність, самостійність, командна взаємодія, дотримання етичних та організаційних норм тощо) - до 2 балів.

Загальний бал визначається шляхом обчислення середнього арифметичного значення оцінок за три практичні роботи та підсумкового тестування за формулою:

$$Б_3 = \frac{ПР_1 + ПР_2 + ПР_3 + Т}{4}$$

де:

ПР₁ – оцінка за практичну роботу № 1 (до 10 балів);

ПР₂ – оцінка за практичну роботу № 2 (до 10 балів);

ПР₃ – оцінка за практичну роботу № 3 (до 10 балів);

Т – оцінка за підсумкове тестування (до 10 балів);

Б₃ – загальний бал.

За представлення слухачами виконаних практичних робіт на підсумковому занятті можуть нараховуватися заохочувальні бали - по 1 балу за кожне представлення (у межах підсумкового оцінювання).

Для отримання свідоцтва про підвищення кваліфікації підсумковий бал має становити не менше 6 балів.

Документ про підвищення кваліфікації: свідоцтво про підвищення кваліфікації, 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Вартість: 850 грн

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено ознайомлення слухачів із теоретичними засадами навчання іноземної мови у НУШ, а саме сучасними підходами, інноваційними методами та технологіями до навчання іноземної мови, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей учителів закладів базової середньої освіти необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа».

Особливістю програми є орієнтація на активне навчання через впровадження компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого та інтегрованого підходів на засадах педагогічного партнерства.

Учасники програми набудуть умінь організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних педагогічних підходів до навчання іноземної мови в Новій українській школі, створювати компетентнісно орієнтовані завдання, організовувати проблемне, проєктне, кооперативне, глибинне навчання, формувати у здобувачів освіти ключові і предметні компетентності, що забезпечує розвиток активності, самостійності та пізнавальної мотивації учнів.

Самостійна робота слухачів передбачає опрацювання навчальних матеріалів, підготовку до практичних занять, аналіз кейсів і підготовку до підсумкового оцінювання.

Підсумкові заходи передбачають виконання підсумкового тесту та представлення практичних робіт вчителем. Виконання практичних робіт (орієнтовний перелік наведено в розділі 3.1) спрямоване на вдосконалення професійних компетентностей (А1, А2, Г2) і здійснюється в межах самостійної роботи слухачів.

Зміст програми складається з 2 модулів та 8 взаємопов'язаних тем. Загальна кількість годин на засвоєння програми становить 30 годин, з яких: 8 годин – лекції, 18 годин – практичні заняття, 3 години – самостійна робота, 1 година – підсумковий захід.

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 10 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники – 10 балів. Прохідний бал – 6. Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують свідоцтво про підвищення кваліфікації (30 годин (1 кредит ЄКТС)).

Навчально-тематичний план

Назва модуля та тем	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У 7-9 КЛАСАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ					
Тема 1.1. Сучасні педагогічні підходи до навчання іноземної мови. Взаємозалежність, взаємодоповнюваність підходів в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання	2	2			4
Тема 1.2. Впровадження підходу CLIL (Content and Language Integrated Learning) для посилення міжгалузевої інтеграції в іншомовній освіті.	1	3	1		5
Разом за модулем	3	5	1		9
МОДУЛЬ 2. МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ТА СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ					
Тема 2.1. Проблемне навчання: сутність, механізм, освітні інструменти	1	1	1		3
Тема 2.2. Проектне навчання: сутність, переваги, планування навчального проекту	1	3			4
Тема 2.3. Кооперативне навчання: методи, умови ефективного перебігу, стратегії кооперації в класі; матриця оцінювання групової діяльності учнів	1	3			4
Тема 2.4. Глибинне навчання на уроках іноземної мови як шлях до розвитку критичного мислення й когнітивної гнучкості	1	3			4
Тема 2.5. Компетентнісно орієнтовані завдання як умова реалізації компетентнісного підходу до навчання		2	1		3
Тема 2.6. Створення рефлексивного навчального середовища на уроках іноземної мови	1	1			2
Разом за модулем	5	13	2		20
Підсумкові заходи				1	1
РАЗОМ	8	18	3	1	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У 7-9 КЛАСАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Тема 1.1. Сучасні педагогічні підходи до навчання іноземної мови. Взаємозалежність, взаємодоповнюваність підходів в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання

Теоретико-методологічні засади сучасних освітніх підходів до навчання іноземної мови. Освітні підходи як стратегія організації навчання іноземної мови. Основні характеристики компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного, середовищного, культурологічного підходів у структурі сучасного уроку іноземної мови. Орієнтація сучасного освітнього процесу на особистість та розвиток життєвих навичок. Взаємозалежність, взаємодоповнюваність підходів, їх реалізація в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання.

Тема 1.2. Впровадження підходу CLIL (Content and Language Integrated Learning) для посилення міжгалузевої інтеграції в іншомовній освіті.

Іноземна мова як інструмент для здобуття нових знань, нової інформації. Сутність підходу CLIL (Content and Language Integrated Learning). Міжгалузева інтеграція змісту іншомовної освіти з іншими освітніми галузями (STEAM / STREAM). Ключові принципи підходу CLIL (модель 4 «С»). Приклади реалізації предметно-мовного інтегрованого навчання в іншомовній освіті. Роль учителя як фасилітатора, наставника, тьютора. Створення кейсів із прикладами завдань, тем і моделей уроків, що поєднують вивчення мови з елементами змісту інших галузей.

МОДУЛЬ 2. МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ТА СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Тема 2.1. Проблемне навчання: сутність, механізм, освітні інструменти

Сутність проблемного навчання (Problem-Based Learning). Механізми реалізації. Освітні інструменти для впровадження проблемного навчання. Типологія проблемних ситуацій. Створення проблемних ситуацій, що спонукають учнів до інтелектуального пошуку.

Тема 2.2. Проєктне навчання: сутність, переваги, планування навчального проєкту

Концептуальні засади проєктного навчання (PBL): відхід від пасивного засвоєння знань до навчання через діяльність. Проєктна технологія як гнучка модель реалізації інтегративного підходу, сучасний інструмент для розвитку ключових компетентностей та формування м'яких навичок (soft skills) у

здобувачів освіти. Сутність та ключові ознаки навчального проєкту. Переваги методу проєктів для учня. Планування навчального проєкту. Інструментарій реалізації. Презентація та захист (продукт проєкту). Рефлексія та критерії оцінювання

Тема 2.3. Кооперативне навчання: методи, умови ефективного перебігу, стратегії кооперації в класі; матриця оцінювання групової діяльності учнів

Філософія кооперативного навчання. Сутність та ключові принципи. Мета та завдання. Методологія організації. Відмінність між «роботою в групах» та «кооперативним навчанням»: ключові ознаки структурування взаємодії. П'ять базових елементів кооперації (за Д. та Р. Джонсонами): позитивна взаємозалежність, індивідуальна та групова відповідальність, стимулююча взаємодія, навички міжособистісного спілкування, групова рефлексія. Техніки кооперативного навчання на уроках іноземної мови. Роль учня та вчителя. Переваги кооперативного навчання.

Тема 2.4. Глибинне навчання на уроках іноземної мови як шлях до розвитку критичного мислення й когнітивної гнучкості

Сутність та філософія глибинного навчання: перехід від механічного запам'ятовування до усвідомленого осмислення. Ознаки поверхневого і глибинного навчання. Глибинне навчання як шлях до розвитку вищих розумових процесів: критичного мислення й когнітивної гнучкості. Стратегії та методи розвитку критичного мислення та когнітивної гнучкості. Чинники ефективності глибинного навчання.

Тема 2.5. Компетентнісно орієнтовані завдання як умова реалізації компетентнісного підходу до навчання

Структура та методичні орієнтири для конструювання компетентнісно орієнтованих завдань. Практична зорієнтованість навчання. Проєктування компетентнісно орієнтованих завдань. Методика впровадження компетентнісно орієнтованих завдань у навчальний процес. Включення учня в навчальну діяльність як активного суб'єкта.

Тема 2.6. Створення рефлексивного навчального середовища на уроках іноземної мови .

Створення рефлексивного навчального середовища на уроках іноземної мови з метою досягнення позитивних результатів навчання під час формування іншомовної компетентності. Діяльність учителя щодо створення умов для розвитку рефлексивних умінь учнів. Прийоми навчання для розвитку в учнів рефлексивних умінь, які інтегрують критичне мислення, самооцінку та усвідомлення власного прогресу.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Створіть кейс із прикладами завдань, тем і моделей уроків, що поєднують вивчення мови з елементами змісту інших галузей (7-9 класи).

2. Створіть проблемну ситуацію для уроку у 9 класі з теми «Молодіжна культура». Сформулюйте проблему, визначте запитання, що стимулюють мислення, опишіть етапи її розв'язання.

3. Розробіть три компетентісно орієнтовані завдання до теми «Охорона здоров'я», 7 клас.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Державний стандарт базової середньої освіти. 2020. URL: <https://osvita.ua/legislation/Serosv/76886/> (дата звернення 23.12.2025).

2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/conv?utm> (дата звернення 23.12.2025).

3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-IX?utm> (дата звернення 23.12.2025).

4. Концепція «Нова українська школа», затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 25.12.2015 № 1387. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed> (дата звернення 23.12.2025).

5. Концептуальні засади мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта) Додаток 2 до наказу МОН України №1163 від 20.08.2025. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/95248/ (дата звернення:16.03.2026).

6. Методичні рекомендації щодо впровадження Нової української школи (МОН України, 2016–2023 рр., офіційний сайт МОН: mon.gov.ua). URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> (дата звернення:15.01.2026).

7. Модельні навчальні програми. URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/movno-literaturna-osvitnia-haluz/inozemna-mova> (дата звернення:15.02.2026).

8. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity> (дата звернення:15.01.2026).

Основна література

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О.Б. Бігич, Н.Ф. Бориско, Г.Е. Борецька та ін. ; за заг. ред. С.Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с. URL: <https://www.scribd.com/document/634618891/Nikolaieva> (дата звернення:16.03.2026).

2. Новікова Г., Харченко О., Шугай А. Сучасні технології у викладанні англійської мови: нові підходи та інструменти. 2025.

3. Пометун О. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод, посіб. Київ, 2020. 104 с. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/b9542432-3947-4cd9-956a-a946a2d0f8c> (дата звернення: 16.03.2026).

4. Richards J.C., Rodgers T.S.. Approaches and Methods in Language Teaching. 3rd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2014. <https://doi.org/10.1017/9781009024532> (дата звернення: 16.03.2026).

Додаткова література

1. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR). URL: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages> (дата звернення: 16.03.2026).

2. Coyle D., Hood P., Marsh D. CLIL: content and language integrated learning. Cambridge, UK: Cambridge University Press. Key data on higher education in Europe Luxembourg, LU: Office for Official Publications of the European Communities. 2010. P. 20–60.

3. Chamot A.U., Menegale M. Language learning strategy instruction in CLIL contexts. Learning strategy instruction in the language classroom: Issues and implementation. 2019. Pp. 135–154

4. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. 5th ed. Harlow: Pearson Education, 2015. URL: <https://www.pearson.com/en-us/subject-catalog/p/practice-of-english-language-teaching/P200000003479> (дата звернення: 16.02.2026).

5. Nunan D. Task-Based Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press, 2004. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511667336>

6. British Council Ukraine. URL: <https://www.britishcouncil.org.ua/> (дата звернення: 15.01.2026).

7. Goethe Institut Ukraine. Besonderheiten des Deutschunterrichts. URL: <https://www.goethe.de/ins/ua/uk/spr/unt.html> (дата звернення: 15.01.2026).

8. Institut français d'Ukraine. URL: <https://institutfrancais-ukraine.com/fr> (дата звернення: 15.01.2026).

9. Instituto Cervantes. URL: <https://www.cervantes.es/> (дата звернення: 15.01.2026).